

держави, необхідно виокремити першочергові напрями, за якими має здійснюватися протидія комплексам суїцидальності, а саме:

1) розвиток та популяризація системи кризових центрів та служб психологічної допомоги та реабілітації;

2) обмеження поширення контенту насильства у засобах масової інформації з метою мінімізації криміногенного впливу на особистість;

3) забезпечення дієвого механізму реагування правоохоронних органів на кримінальні правопорушення, пов'язані з комплексом суїцидальності;

4) розробка спеціальних норм та механізму протидії новим викликам, таким як кібербулінг, мобінг та інші.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР : станом на 8 груд. 2011 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96%2D%E2%F0>.

2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25. Ст. 131.

Кримнюк Н. О.,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: професор кафедри
оперативно-розшукової діяльності
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент
Марков М. М.

ВИЯВЛЕННЯ ТА ПРИПИНЕННЯ ВБИВСТВА НА ЗАМОВЛЕННЯ

Життя людини охороняється як на міжнародному так і на національному рівні будь-якої країни. Так, життя людини, згідно Конституції України є найвищою соціальною цінністю (ст. 3 Конституції України) [1]. Дане положення Конституції України забезпечено санкцією Кримінального кодексу, а саме ст. 115 Кримінального кодексу України – умисне вбивство – умисне протиправне заподіяння смерті іншій людині. Кваліфіковані види вбивства передбачені у ч. 2 ст. 115 Кримінального кодексу України, одним з яких є п. 11 ч. 2 ст. 115 – вбивство вчинене на замовлення [2]. Одним із основних завдань кримінального провадження є забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду (ст. 2 Кримінального процесуального кодексу України) [3].

Політичні, економічні соціальні та процеси, що відбуваються сьогодні у державі, значною мірою впливають на збільшення кількості вбивств на замовлення. Політичними причинами вбивств на замовлення є, перш за все, боротьба за лідерство окремих політичних

груп, пов'язана з перерозподілом влади. До таких убивств можна віднести усунення суперників перед виборами, вбивства помічників політичних супротивників.

В умовах економічної кризи, її негативного впливу на виробничо-господарську діяльність країни значно зросла незахищеність об'єктів державної власності від злочинних посягань. Економічні причини вбивств, вчинених на замовлення, полягають у дестабілізації і криміналізації економіки, у тому числі, сфери фінансової та підприємницької діяльності, що регулює економічну діяльність, відсутності корпоративної культури вітчизняного бізнесу, що породжує «корпоративні війни».

До соціальних причин, що впливають на зростання замовних вбивств можна віднести зростаючу нерівність у суспільстві; зuboжіння окремих верств населення та незаконне збагачення за рахунок інших; корумпованість державних владних органів, у тому числі правоохоронних та судових [4].

Однією з характерних ознак вбивств, що вчинюються на замовлення, є використання вогнепальної зброї та вибухових пристроїв. Причиною цього є відсутність централізованого контролю за виготовленням, придбанням, транспортуванням та збереженням зброї на території України, велика кількість якої надходить з численних «гарячих точок». Недостатньо ефективною є робота, направлена на виявлення джерел надходження зброї та її нейтралізації, а також попередження злочинів, пов'язаних з незаконним обігом вогнепальної зброї [4].

Розкриття і розслідування вбивств на замовлення представляє собою складну і багатогранну діяльність. Адже саме вбивства на замовлення дуже складно розкрити, так як вони ретельно сплановані, підготовлені і вчиняється професіоналами. Для вбивства на замовлення характерним є те, що виконавець одержує чи бажає одержати певну вигоду або ухилитися від якихось негативних обставин не внаслідок позбавлення життя потерпілого, а за виконання замовлення, через волю і дії (бездіяльність) замовника або уповноважених на те ним осіб. Наймані вбивці часто можуть бути встановлені тільки після виявлення замовника, організатора і посередника. Однак можливий і зворотний напрямок в розкритті, коли першим встановленим членом кримінальної групи буде найманий вбивця. Висування версії про вбивство на замовлення дозволяє намітити основні напрямки його розкриття. Найбільш доцільно діяти «від потерпілого до замовника, а від нього - до посередника і виконавця вбивства».

Для того, щоб мати можливість виявлення такого злочину потрібно детально вивчити всі етапи його готування. Підготовчий період можна поділити на декілька етапів. Перший етап – формування в особи наміру на позбавлення життя потерпілого. Другий етап – пошук посередника чи безпосереднього виконавця злочину. Третій етап – виконавець з'ясовує значимість майбутньої жертви, проводить спостереження за нею. Четвертий етап – здійснення активних дій, які

спрямовані на виманювання жертви з місця перебування або заманювання до конкретного місця, проникнення виконавців до помешкання жертви, доведення її до безпорадного стану, організація засідки чи переслідування [5].

У науковій літературі виділяють заходи, які слід застосовувати для припинення або попередження умисних вбивств. Серед яких:

1. Виявлення і усунення (нейтралізація) обставин, які можуть обумовлювати скоєння вбивств.

2. Попередження реально можливих (в тому числі таких, що готуються) вбивств і переходу на злочинний шлях певних осіб.

3. Припинення умисних вбивств, що вчиняються.

4. Виявлення і усунення обставин, які безпосередньо сприяли скоєнню вбивств та які можуть сприяти новим злочинам.

5. Попередження рецидиву.

Отже, економічна криза в світі, низька правова та культурна обізнаність людей є одними із причин появи злочинних посягань – вбивств на замовлення. Як свідчить практика, вбивства на замовлення відносять до найбільш небезпечних видів вбивств, які ще й характеризуються корисливим мотивом виконавця – отримати матеріальну вигоду, тобто вчинення вбивств на замовлення стає професією певних осіб. Вбивства на замовлення є тією категорією небезпечних злочинних посягань, які дуже важко виявити. Заходи щодо попередження та припинення вбивств на замовлення більше стосуються стадії підготовки до вчинення вбивства на замовлення або ж ще задовго до того, як особа стає на шлях вбивць.

Список використаних джерел

1. Конституція України від 28 червня 1996 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. – 1996.

2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. – 2001.

3. Кримінальний процесуальний кодекс від 13 квітня 2012 року (зі змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України – 2012.

4. Левковський В. Ф. Вбивства на замовлення як прояв організованої злочинності / В. Ф. Левковський, О. В. Усенко, М. Ю. Азаров // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – 2007. – Вип. 17. – С. 96–103.

5. Совтан Ю. В. Виявлення та розслідування вбивств на замовлення. / Ю. В. Совтан, М. М. Марков: матеріали науково-теоретичної конференції наукового товариства здобувачів вищої освіти навчально-наукового інституту № 1 НАВС «Юридична наука як правова основа інноваційного розвитку України». – 2017.

6. Снігирьов О. П. Попередження умисних вбивств / О. П. Снігирьов // Форум права. – 2005 – № 1. – С. 70–77.